provincie Drenthe

Statenstuk 2013-593

2e Bestuursrapportage 2013/5e wijziging Begroting 2013

Voorgestelde behandeling:
- Statencommissie Financiën Cultuur, Bestuur en Economie op 6 november 2013
- Provinciale Staten op 13 november 2013
- fatale beslisdatum: 13 november 2013

Behandeld door de heer J. Pater, telefoonnummer (0592) 36 55 86, e-mail j.pater@drenthe.nl
Portefeuillehouder: de heer A. van der Tuuk

Inleiding

Hierbij bieden wij u de 2e Bestuursrapportage 2013 aan. De doelstelling van deze rapportage is dat wij aangeven welke afwijkingen wij verwachten op de in de Begroting 2013 aangegeven beleidsopgaven en van welke begrotingsposten wij verwachten dat de realisatie gaat afwijken van de begroting.

Advies

1. De 2e Bestuursrapportage 2013 vaststellen.
2. De 5e wijziging van de Begroting 2013 vaststellen.

Beoogd effect

Verantwoording van ons college aan uw staten.

Argumenten

1.1. De 2e Bestuursrapportage is een vast onderdeel van de P&C-cyclus.

Uitvoering

Tijdsplanning
Niet van toepassing.

Financiën
Niet van toepassing.

Europese context
Niet van toepassing.

Monitoring en evaluatie
Niet van toepassing.

Extern betrokkenen
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Bijlagen
1. 2e Bestuursrapportage 2013

Assen, 15 oktober 2013
Kenmerk: 38/3.7/2013006728

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

J. Tichelaar, voorzitter
mevrouw mr. A.M. van Schreven, secretaris

wa/coll.

Voor u ligt de 2e Bestuursrapportage 2013. De doelstelling van deze rapportage is dat wij aangeven welke afwijkingen optreden in de aangegeven beleidsopgaven en van welke begrotingsposten wij verwachten dat de realisatie gaat afwijken van de Begroting 2013. De stand van zaken is gebaseerd op de eerste zeven maanden van dit jaar.

Wij proberen in deze bestuursrapportage in financiële zin op basis van de eerste zeven maanden van het jaar zo goed mogelijk in te schatten wat de realisatie op jaarbasis zal worden. Wij zijn daarbij uitgegaan van de stand van zaken na de 4e wijziging van de begroting. Wij willen hierbij opmerken dat veel uitvoerende processen in de fase zitten dat ieder zijn toezegging moet waarmaken of afrekening moet afronden. Door deze onzekerheden is het ten aanzien van een aantal trajecten moeilijk om nu reeds een goede inschatting te maken van de mate van budgetuitputting. In de komende 2^{e} financiële actualisatie kunnen wij de definitieve stand opmaken en kunnen er dus nog voorstellen komen om budgetten (deels) af te ramen dan wel (deels) over te hevelen.

In verband met de grote verwachte tekorten in 2016 en 2017 (zie het financieel perspectief in de Nota van aanbieding bij de Begroting 2014), hebben wij bij deze bestuursrapportage extra scherp gekeken naar de uitgaven in 2014 en verder. Deze exercitie heeft geresulteerd in een klein voordeel voor de jaren 2014-2017. Dat is ons inziens ook niet verwonderlijk, aangezien er de afgelopen jaren aanzienlijke bezuinigingsoperaties zijn uitgevoerd waarbij telkens alle uitgaven kritisch tegen het licht zijn gehouden. Met de door ons ontwikkelde bezuinigingsscenario's (zie de eerdergenoemde Nota van aanbieding) zijn wij ook nog eens zeer kritisch door onze uitgaven heengegaan. Met deze scenario's zijn wij in staat de tekorten in 2016 en 2017 bijna geheel af te dekken. Door het kritisch beoordelen van onze ramingen voor uitgaven, zoals hierboven geschetst, in combinatie met het opstellen van de scenario's, hebben wij dus zowel een inhoudelijke als financiële analyse gedaan.

In deze bestuursrapportage worden aan het eind van elk programma de financiële mutaties toegelicht. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen die mutaties die budgettair neutraal zijn (waaronder verevening met reserves en budgetoverhevelingen) en mutaties die van invloed zijn op het saldo van deze rapportage.

Op basis van de meest recente eindejaarsverwachting sluit deze 2e Bestuursrapportage 2013 financieel met de 5^{e} wijziging van de Begroting 2013. De meerjarige doorwerking wordt dit jaar direct verwerkt in de primitieve Begroting 2014. Voor 2013 ramen wij een voordeel van € 3,6 miljoen.
Daarmee wordt er per saldo ruim € 2.088.408,-- aan de algemene reserve onttrokken in 2013.
De meerjarenbegroting (2014-2017) kent een voordelig resultaat van € 173.000,--.

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 15 oktober 2013, kenmerk 38/3.7/2013006728;

BESLUITEN:

1. de 2e Bestuursrapportage 2013 vast te stellen;

2. de 5e wijziging van de Begroting 2013 vast te stellen.

Assen, 13 november 2013

Provinciale Staten voornoemd,

, griffier , voorzitter

wa/coll.

provincie Drenthe

2e Bestuursrapportage 2013

PROVINCIE DRENTHE

2E BESTUURSRAPPORTAGE 2013
1 oktober 2013

INHOUDSOPGAVE

Inleiding		2
Programma 1.	Samenwerkend Drenthe: Bestuur	6
Programma 2.	Vitaal Drenthe: Mobiliteit	7
Programma 3.	Vitaal Drenthe: RSP	10
Programma 4.	Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur	12
Programma 5.	Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling	14
Programma 6.	Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem	15
Programma 7.	Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw	17
Programma 8.	Groen Drenthe: Klimaat en Energie	18
Programma 9.	Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt	19
Programma 10.	Middelen en bedrijfsvoering	20
Bijlage 1	Treasury rapportage	22
Bijlage 2	5e Begrotingswijziging 2013	24

Inleiding

Voor u ligt de 2e Bestuursrapportage 2013. De doelstelling van deze rapportage is dat wij aangeven welke afwijkingen optreden in de aangegeven beleidsopgaven en van welke begrotingsposten wij verwachten dat de realisatie gaat afwijken van de begroting 2013. De stand van zaken is gebaseerd op de eerste 7 maanden van dit jaar.

We proberen in deze bestuursrapportage in financiële zin op basis van de eerste zeven maanden van het jaar zo goed mogelijk in te schatten wat de realisatie op jaarbasis zal worden. We zijn daarbij uitgegaan van de stand van zaken na de vierde wijziging van de begroting. We willen hierbij opmerken dat veel uitvoerende processen in de fase zitten dat ieder zijn toezegging moet waarmaken of afrekening moet afronden. Door deze onzekerheden is het ten aanzien van een aantal trajecten moeilijk om nu reeds een goede inschatting te maken van de mate van budgetuitputting. In de komende 2^{e} financiële actualisatie kunnen wij de definitieve stand opmaken en kunnen dus nog voorstellen komen om budgetten (deels) af te ramen dan wel (deels) over te hevelen.

In verband met de grote verwachte tekorten in 2016 en 2017 (zie het financieel perspectief in de Nota van Aanbieding bij de Begroting 2014), hebben wij bij deze bestuursrapportage extra scherp gekeken naar de uitgaven in 2014 en verder. Deze exercitie heeft geresulteerd in een klein voordeel voor de jaren 2014 – 2017. Dat is ons inziens ook niet verwonderlijk aangezien er de afgelopen jaren aanzienlijke bezuinigingsoperaties zijn uitgevoerd waarbij telkens alle uitgaven kritisch tegen het licht zijn gehouden. Met de door ons ontwikkelde bezuinigingsscenario's (zie de eerder genoemde Nota van Aanbieding) zijn we ook nog eens zeer kritisch door onze uitgaven heen gegaan. Met deze scenario's zijn we in staat de tekorten in 2016 en 2017 bijna geheel af te dekken. Door het kritisch beoordelen van onze ramingen voor uitgaven, zoals hierboven geschetst in combinatie met het opstellen van de scenario's, hebben wij dus zowel een inhoudelijke als financiële analyse gedaan.

In deze bestuursrapportage worden aan het eind van elk programma de financiële mutaties toegelicht. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen die mutaties die budgettair neutraal zijn (waaronder verevening met reserves, budgetoverhevelingen) en mutaties die van invloed zijn op het saldo van deze rapportage.

Op basis van de meest recente eindejaarsverwachting sluit deze tweede Bestuursrapportage 2013 financieel met de 5^{e} wijziging van de Begroting 2013. De meerjarige doorwerking wordt dit jaar direct verwerkt in de primitieve begroting 2014. Voor 2013 ramen we een voordeel van € 3,6 miljoen. Daarmee wordt er per saldo ruim € 2.088.408 aan de algemene reserve onttrokken in 2013.
De meerjarenbegroting (2014 – 2017) kent een voordelig resultaat van € 173.000

Financieel Resultaat

Deze rapportage sluit met de volgende saldi:

				Wordt verwerkt in de primitieve begroting 2014		
Product nr		Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Product 1.1	a.	Gedeputeerde staten	30.000			
	b.	Betere bestuurlijke samenwerking	50.000	-115.000	-115.000	-115.000
Product 1.2	a.	Zichtbaar Drenthe		115.000	115.000	115.000
Product 2.3	a.	Gladheidsbestrijding	-525.000			
	b.	Overige opbrengsten	162.000	43.000	43.000	43.000
	c.	Onderhoud N34	141.846			
Product 4.2	a.	Jeugdmonitor	25.000			
	b.	Monitor Pilot Jeugd	60.000	60.000	60.000	60.000
Product 4.4	a.	Noordelijke Archiefinspectie	18.000			
Product 6.2	a.	Ontgronding	-47.250			
Product 6.5	a.	Bebording zwemplassen	50.000			
Product 10.1	a.	Rente	257.000			
	b.	Dividend	748.672			
	c.	Arbeidsvoorwaarden	150.000			
	d.	IGM	80.000			
	e.	Detachering	55.000			
Product 10.3	a.	ProGideon		70.000	70.000	70.000
	b.	Onderzoekskosten	35.000			
	c.	Huize Tetrode	-50.000			
	d.	Schoonmaakkosten	50.000			
	e.	Restauratieve voorz.	50.000			
	f.	Documenten	150.000			
Product 10.4	a.	Inflatiecorrectie RSP reserve	2.065.370			
Eindtotaal		(-=nadeel +=voordeel)	3.555.638	173.000	173.000	173.000

In elk programma worden de wijzigingen die van invloed zijn op het resultaat, de wijzigingen die worden vereffend met reserves, de voorgestelde budgetoverhevelingen en de budgettair neutrale begrotingswijzigingen toegelicht. Wij stellen voor om het begrotingssaldo 2013 met de Reserve voor algemene doeleinden te verrekenen en de in de bijlage opgenomen begrotingswijziging vast te stellen.

Het verloop van deze reserve is dan als volgt.

Reserve voor algemene doeleinden

Verloop 2013	*Mutaties*	*Saldo*
Saldo aanvang jaar (1) incl. resultaat 2012		10.707.250
Begrote onttrekking (2)	-3.278.589	
Begrote toevoeging (3)	0	
Resultaat 1e bestuursrapportage (5)	-1.065.000	
Resultaat 1e finan. actualisatie (6)	-1.300.457	
Resultaat 2e bestuursrapportage (7)	3.555.638	
Totaal mutaties 2013		-2.088.408
Saldo einde jaar (1-2+3+4+5+6+7+8)		8.618.842

Voorstellen tot overheveling van budgetten van 2013 naar 2014.

Product		Omschrijving	2013
Product 4.4	b.	Landelijke 5 mei viering	200.000
Product 6.5.	b.	Externe veiligheid	60.000
Product 6.6	a.	Bodemsanering/ISV3 bodem	675.623
Product 9.1	b.	Stinat	960.000
		Totale overhevelingsvoorstel (budget aframing in 2013 bijraming in 2014)	1.895.623

In de toelichting per programma treft u een aantal keren aan, dat een meevaller in de budgetten wordt geraamd voor 2013, waarbij wij voorstellen om het budget geheel of gedeeltelijk over te hevelen naar 2014. In dat geval wordt het voordeel niet tot het financieel resultaat van het boekjaar gerekend omdat de gelden als nog worden besteed zij het in een komend jaar. In een tweetal gevallen wordt voorgesteld om budgetten uit 2014 respectievelijk 2015 naar voren te halen ic. naar 2013.

Wij voeren ten aanzien van de budgetoverhevelingsvoorstellen een zeer restrictief beleid. In principe vallen meevallers vrij ten gunste van de algemene middelen. Op die manier zijn ze beschikbaar voor een integrale begrotingsafweging. Gelet op het meerjaren begrotingsbeeld wordt een " nee-tenzij" principe ten aanzien van het overhevelen van budgetten van 2013 naar 2014 gevoerd. Er kunnen zich echter bijzondere omstandigheden voordoen waardoor de uitvoering van activiteiten of projecten geheel of gedeeltelijk in het volgende jaar plaatsvinden terwijl hiervoor in 2014 geen of onvoldoende middelen beschikbaar zijn en het budget voor 2013 niet of slechts gedeeltelijk wordt benut.
Voor de beoordeling van de overhevelingen hebben wij een afwegingskader gehanteerd waarbij wij toetsen op:

- de omvang van het budget
- de omvang van de concreet benodigde (restant) middelen
- het incidentele karakter van het budget in 2013
- lopende (concrete) uitvoeringsafspraken en uitvoeringstermijn in 2013
- bijzondere (externe) omstandigheden
- evt. vervallen of verminderen van cofinanciering
- de noodzaak van de overheveling en de gevolgen en de bestuurlijke impact bij het niet overhevelen van middelen.

Wij zijn van mening dat, met in achtneming van dit afwegingskader, er voldoende redenen zijn om u deze budgetoverhevelingen voor te stellen. Voor de toelichtingen op de individuele voorstellen verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma.

Tevens zijn er drie voorstellen gedaan tot het naar voren halen van bestaande budgetten. Het gaat daarbij om:

Product		Omschrijving	2013	2014	2015
Product 4.1.	a.	BOKD	-20.876	10.000	10.876
Product 4.1.	b.	Sensoor	0	-50.000	50.000
Product 9.3	a.	Herstructurering Bedrijventerreinen	-399.123	399.123	
		Totale overhevelingsvoorstel	-419.999	359.123	60.876

Wij stellen voor gelet op de flexibele uitvoering, deze budgetverschuiving toe te staan en te verwerken als een vorm van negatieve budgetoverheveling.

Voorstellen tot aanpassing van de storting in en onttrekking aan reserves.
Een aantal begrotingswijzigingen met betrekking tot baten en lasten per product wordt verrekend met reserves. Onderstaand treft u een recapitulatie aan van de voorstellen tot te verrekenen bedragen per product en reserve. Voor een nadere toelichting op deze wijziging verwijzen wij naar de programmatoelichting.

Programma		**Omschrijving**	**Reserve**	**Bedrag**
Product 2.1.	a.	Onderhoud en verbetering N34	N34	5.300.000
Product 2.4.	a.	Toeristisch knooppunt Diever	Reserve Meppel de Punt	29.258
Product 2.4.	b.	Vaarweg Erica Ter Apel	Reserve vaarverbinding erica Ter Apel	2.775.606
Product 3.1	a.	RSP Coevorden	RSP Reserve	-937.000
	b	RSP Emmen	RSP Reserve	+2.428.500
	c.	RSP Assen	RSP Reserve	-1.854.500
	d.	Mobiliteitsfonds	RSP Reserve	-2.400.000
Product 3.2	a.	RSP REP	RSP Reserve	+3.200.000
Product 6.1.	a.	Vervallen verplichting grondwaterbeheer	Reserve grondwaterheffing	125.000
Product 7.2	a.	Vitaal platteland	Reserve vitaal platteland	-25.275
Product 7.3 en 7,1	a.	Afwikkeling ILG verplichtingen	ILG Reserve	8.100.000
Product 8.1	a.	Bijdrage Klimaat en energie	RSP reserve	1.000.000
Product 10.4	a.	Verschuiving Jaartranche	RSP Reserve	-2.591.139
			(+ is storting, - is onttrekking)	15.150.450

Gewijzigde indeling begroting
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moet de indeling van de begroting en de jaarstukken in principe identiek zijn. Een wijziging in de opzet moet worden toegelicht. Wij hebben de begroting 2014 op detailniveau, iets anders ingedeeld dan de begroting 2013. Met name de beleidsopgaven binnen de producten zijn aangepast. De hoofdindeling (programma's) is opgewijzigd gebleven. De budgetten zijn gerelateerd aan de beleidsopgaven. Dit is inmiddels ook aangepast in 2013. In de komende Planning en Control documenten zal de opzet van de Begroting 2014 dan ook worden gevolgd.

Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur

Afwijkingen beleidsopgave

Er zijn geen beleidsinhoudelijke afwijkingen.

Financiële toelichting

Financiële mutaties met invloed op het resultaat

1.1.a Kosten Gedeputeerde Staten

Gelet op het uitgavenpatroon tot en met heden van het budget voor de kosten gedeputeerde staten is een incidentele verlaging van € 30.000 mogelijk.

1.1.b Bestuurlijke samenwerking

Besluitvorming over de visie middenbestuur is momenteel geen prioriteit op de PS agenda. Hierdoor kunnen wij incidenteel € 50.000 budget aframen.

1.2.a Zichtbaar Drenthe.

Wij stellen voor om met ingang van 2014 € 115.000 te verplaatsen van de beleidsopgave Drenthe Goed Bestuurd naar Zichtbaar Drenthe. Het budget is bedoeld voor het doorontwikkelen van kwaliteit van dienstverlening (bijvoorbeeld Klant Contact Centrum) en is daarom beter op zijn plaats bij “Zichtbaar Drenthe”.

Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit

Afwijkingen beleidsopgave

N34
Voor de N34 staan nog 3 grote projecten op stapel, de aansluiting Exloo, de aansluiting Klooster en nieuwe aansluiting Odoorn/Klijndijk. Momenteel lopen diverse onderzoeken en worden bestemmingsplannen voorbereid. Ook vindt afstemming met de provincie Overijssel plaats. Door deze afstemming, inspraakrondes en nadere afspraken over medefinanciering vindt enige vertraging plaats maar zal het uiteindelijk gewenste resultaat wel worden bereikt. Aanbesteding zal echter dit jaar niet meer plaats vinden.

Regiotram.
De tram in de stad Groningen gaat niet door. Daarmee is ook geen invulling gegeven aan de regiotram.

Financiële toelichting

Financiële mutaties met invloed op het resultaat

2.3.a Gladheidsbestrijding
De jaarlijkse begroting voor de gladheidbestrijding is gebaseerd op 40 strooiacties. In het eerste kwartaal stond de teller uiteindelijk op 43 strooiacties. De laatste strooiactie was op 1^{e} paasdag. Totaal is de afgelopen winterperiode 68 keer gestrooid. De hoeveelheid gestrooid zout is in vergelijking met andere winters ook groot. Er is ruim 5.400 ton zout verstrooid. Het budget voor de gladheidsbestrijding voor 2013 is daarmee uitgeput. We zien geen mogelijkheden om dit binnen het programma op te vangen. Totaal is het tekort voor 2013 geprognotiseerd op € 525.000,--. Hiermee is rekening gehouden dat er in de tweede winterperiode van 2013 (oktober-december) ook gestrooid wordt.

2.3.b Overige opbrengsten wegen
Naast schadevergoedingen ontvangen wij nog andere opbrengsten. Een aantal benzineverkooppunten betalen een vergoeding voor hun ligging aan de provinciale weg. Wij verwachten dat deze opbrengst in 2013 € 86.000 zal bedragen. In de primitieve begroting 2014 zal structureel een verhoging van deze opbrengst worden begroot van € 43.000. Wegens sluiting van het steunpunt Borger is overtollig gereedschap/materieel verkocht. Dit heeft ca. € 29.000 opgeleverd. Tenslotte moeten in de komende periode de bedrijfsauto's worden vervangen. Omdat we overgang naar lease is er een incidentele bate van € 90.000 vanwege de ingeleverde auto's.
De post overige opbrengsten wegen is voor 2013 begroot op € 43.000. Bovenstaand zal leiden tot een opbrengst die incidenteel circa € 162.000,-- hoger is dan begroot en structureel € 43.000,--

2.3.c Onderhoud en verbeteringswerken N34
De onderhoudswerkzaamheden aan de N377 worden conform de overheveling uitgevoerd in 2013; hiermee gaat een bedrag gemoeid van € 128.159,--.
De reconstructiewerkzaamheden aan de N34 zijn vertraagd, daarom is besloten om levensverlengend onderhoud uit te voeren. De kosten hiervan bedragen naar schatting € 130.000. Het restant van het overgehevelde bedrag € 141.846,-- komt ten gunste van de algemene middelen.

Financiële mutaties verrekend met reserves

2.1.a Onderhoud en verbeteringswerken N34
Voor de N34 staan nog 3 grote projecten op stapel, de aansluiting Exloo, de aansluiting Klooster en nieuwe aansluiting Odoorn/Klijndijk. Aanbesteding zal echter dit jaar niet meer plaats vinden. Wij stellen daarom voor om € 5,3 miljoen terug te laten vloeien naar de Reserve achterstallig onderhoud & verbeteringswerken N34 om het volgend jaar in te zetten. In de primitieve begroting 2014 zal deze aanpassing worden opgenomen. .

2.4.a Toeristisch knooppunt Dieverbrug.
Voor het project Toeristisch Knooppunt Dieverbrug fase 2 en 3 is een gedeelte van de pMJP-POP subsidie ad € 29.258,-- ontvangen. De gedeclareerde kosten zijn grotendeels in 2012 gemaakt. Omdat bij de jaarafsluiting deze kosten met de reserve Vaarweg Meppel de Punt zijn verrekend stellen wij voor deze ontvangst nu ook in desbetreffende reserve te storten.

2.4.b Vaarweg Erica- Ter Apel
Het project Vaarverbinding Erica-Ter Apel bevindt zich in de afrondingsfase; de afgelopen periode is alles erop opgericht dat het project in 2013 technisch wordt afgerond en zijn declaraties richting derden opgesteld In 2013 verwachten we nog € 913.333,-- aan lasten moet worden bijgeraamd. De begrote baten kunnen door de declaraties verhoogd worden met € 3.688.939,--. Wij stellen voor het saldo van de nog te maken kosten en de te ontvangen subsidies (€ 2.775.606,--) te verrekenen met de Reserve vaarverbinding Erica-Ter Apel. Na afronding van het project en financiële afrekening zal voorgesteld worden het (positieve) resultaat van de reserve aan de reserve voor algemene doeleinden toe te voegen.

Budgettair neutrale financiële mutaties

Schadevergoedingen
De te ontvangen schadevergoedingen schatten we voor 2013 hoger in . De kosten van het herstel van deze schades wordt verantwoord op de post onderhoud. Derhalve verzoeken wij u zowel de kosten als de baten op te hogen met € 51.340,--.

Vaarverbinding Erica-Ter Apel
Als onderdeel van het “Interreg- project NPE Duurzame ontwikkeling van natuur en landschap in het International Naturpark Bourtanger Moor-Bargerveen“ is een bijdrage toegekend voor de aanleg van het Hoogeveen (fiets) (IJstijden)pad met recreatieve voorzieningen. Bij de oorspronkelijke projectopzet van de Vaarweg Erica Ter Apel was dit niet begroot. We verzoeken u het bestaande budget en inkomsten met € 415.000,-- op te hogen.

Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP

Afwijkingen beleidsopgave

Verbetering Spoorlijn Zwolle-Assen-Groningen (Kernnet Spoor, of Motie "Koopmans").
In het BO-Spoor is besloten is dat er geen wachtspoor voor goederentreinen komt, zoals dit in het rijksconvenant is vermeld. Een wachtspoor voor goederentreinen is niet nodig, omdat de goederentreinen 90-100 km per uur gaan rijden. De € 5 miljoen voor het wachtspoor blijft binnen de 'Koopmans'-gelden beschikbaar voor het Noordelijk Kernnet Spoor.

Ruimtelijk Economisch Programma (REP).
We verwachten dit jaar geen beschikkingen in het kader van het REP af te geven, omdat de aanvragen nog niet voldoende concreet zijn. Dat geldt ook voor het centrale deel van het REP (waarvoor SNN beschikt).

Financiële toelichting

Financiële mutaties verrekend met reserves

De uitgaven inkomsten die gepaard gaan met de RSP projecten in Emmen, Assen, Coevorden en spoor worden verrekend met de RSP reserve. De provincie "betaalt" haar eigen bijdrage uit de reserve die reeds is gevormd. Een aantal projecten kent een ander financieringsritme dan gepland, dit betekent derhalve een behoorlijk aantal mutaties.
Voorgesteld wordt per saldo € 437.000,- toe te voegen aan de RSP reserve. Deze toevoeging wordt als volgt verklaard:

3.1.Integrale gebiedsontwikkeling
a. RSP - Coevorden
Op basis van het Raadsbesluit van de gemeente Coevorden over de spoorboog en de gebiedsvisie stationsomgeving wordt het bevoorschottingsritme aan de gemeente gewijzigd. Dit raadsbesluit bevat ten opzichte van de oorspronkelijke planning een versnelde uitvoering. Als gevolg hiervan wordt voorgesteld in 2013 € 937.000,- bij te ramen en dit te verrekenen met de RSP reserve.

b. RSP – Emmen
Begin dit jaar is aan de gemeente Emmen een subsidie verstrekt voor de realisatie van de Hondsrugwegtunnel. Op basis van deze beschikking passen wij de begroting aan en wordt voorgesteld € 2.428.500,- toe te voegen aan de RSP reserve. Indien in 2013 aanvullende subsidiebeschikkingen afgegeven worden, zal een onttrekking aan de RSP reserve in de jaarrekening 2013 worden opgenomen.

c. Verschuiving Rijksbijdrage RSP – Assen van 2013 naar 2014
De rijksbijdrage 2013 voor het concrete project FlorijnAs wordt doorgeschoven naar 2014. Als gevolg hiervan wordt per saldo € 1.854.500,-- verrekend met de RSP reserve.

d. Regionaal Mobiliteitsfonds (RMF)
Vanuit het Regionaal Mobiliteitsfonds worden rijksmiddelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van mobiliteitsprojecten. In 2011 hebben wij op het verzoek van het ministerie van I&M een extra storting ontvangen. Deze extra storting is bij het ministerie verwerkt door middel van een verschuiving van de jaren 2013, 2014 en 2015 (i.p.v. eerder overeengekomen periode 2018 t/m, 2020) naar 2011. Als gevolg hiervan worden de begrote RMF stortingen en ontvangsten per saldo € 2,4 miljoen verrekend met de RSP reserve.

3.2.a Regionaal Economisch Programma (REP)
We verwachten dit jaar geen beschikkingen in het kader van REP af te geven. Voorgesteld wordt € 3,2 miljoen in 2013 toe te voegen aan de RSP reserve.

Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur

Afwijkingen beleidsopgave

Jeugd, onderwijs en arbeidsmarkt.

Zie programma 9 (9.2)

Erfgoed.

Voor de restauratie Rijksmonumenten/herbestemmming karakteristiek bezit staan in de planning zes herbestemmingen waaraan dit jaar subsidie wordt verleend. Wij doen er alles aan om renovatieprojecten te stimuleren. Echter door het economisch tij lopen wij er tegenaan dat de investeringsbereidheid minder is.

Financiële toelichting

Financiële mutaties met invloed op het resultaat

4.2.a Jeugdmonitor:

Het budget voor de jeugdmonitor is dubbel opgenomen in de begroting 2013 (bij zowel programma 1 als programma 4). Een bedrag van € 25.000,-- kan daarom vervallen in 2013.

4.2.b Monitor pilot Jeugd

De Monitor pilot jeugd is vervallen en verankerd in de Drentse monitor Jeugd van Meetbaar Beter, die is meegenomen in de subsidiëring van Yorneo bij de doeluitkering jeugdzorg. Daarom kunnen wij het bedrag van € 60.000,-- structureel vrijgeven in de provinciale begroting.

4.4.a Bijdrage Noordelijke archiefinspectie.

De loonkosten van de samenwerkende archiefinspecties van de drie noordelijke provincies worden jaarlijks onderling verrekend. In 2012 zijn de gezamenlijke loonkosten lager geweest, omdat de functie van digitale inspecteur in 2012 slechts voor 1/12 deel voor de inspecties is ingevuld en doorberekend. Voor 2013 zal dit voor 4/10 deel worden ingevuld. Hierdoor ontstaat een incidentele voordeel van € 18.000,-- in 2013.

Voorstellen tot overheveling

4.1.a Sociaal Domein

Vereniging Brede Overleggroep Kleine Dorpen

Door de bezuiniging in het sociale domein moest de BOKD de organisatie structureel hervormen. Dit kost in 2013 € 20.876,-- extra. Omdat de BOKD zelf een geringe algemene reserve heeft om risico's op te vangen, willen wij deze bijdrage dekken uit het budget 'transitiekosten instellingen' (een budget voor dit soort zaken opgenomen in de provinciale begroting). Omdat deze budgetten in 2014 en 2015 zijn begroot, willen wij een deel van deze middelen naar voren halen via de saldireserve.

4.4.b Landelijke Viering van 5 mei (overheveling)

Ieder jaar organiseert een Nederlandse provincie de Landelijke Viering van 5 mei. In 2014 is de provincie Drenthe aan de beurt om de Landelijke Viering van 5 mei te organiseren. In samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei zal een programma worden ontwikkeld dat vanaf september 2013 t/m mei 2014 zal worden voorbereid in de provincie Drenthe. Om het omvangrijke programma te organiseren is een budget door PS beschikbaar gesteld van € 300.000,--. In 2013 zal dat deels worden besteed aan voorbereidingen (totaal € 100.000,--). Het merendeel van het budget zal nu

echter besteed worden in 2014, waardoor een overheveling van het budget nodig is van € 200.000,-- naar 2014. Wij stellen daarom voor deze middelen over te hevelen naar 2014.

4.1.b Sensoor
Op 28 mei 2013 heeft GS besloten om de bezwaarschriften van Sensoor Groningen-Drenthe en Sensoor Oost-Nederland, conform het advies van de Commissie Rechtsbescherming, gegrond te verklaren. Aan beide organisaties wordt daarom in 2014 een incidentele subsidie verstrekt om de continuïteit van hun hulpverlening te waarborgen. Het gaat om een totaalbedrag van € 150.000,--.
In 2015 zal naar verwachting een landelijke hulp-op-afstand organisatie zijn opgericht, gefinancierd door gemeenten. De wijziging wordt gedekt door de al geraamde budgetten Transitiekosten van 2014 (€ 100.000,--) en 2015 (€ 50.000,--). We halen dus een deel van de beschikbare budgetten van 2015 naar voren.

Budgettair neutrale financiële mutaties

Doeluitkering jeugdzorg (budgettair neutraal)
Een aantal keren per jaar ontvangen we van het rijk een herziene beschikking voor de doeluitkering jeugdzorg. We hebben nu herziene beschikkingen ontvangen voor de actualisering van de productie van de justitiecijfers en de loonindexering. Dit extra geld van in totaal € 962.750,-- moeten we aan de instellingen verstrekken. Daarom passen we de inkomsten en uitgaven budgetten van jeugdzorg in de begroting aan.

Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling

Afwijkingen beleidsopgave

Er zijn geen beleidsinhoudelijke afwijkingen.

Financiële toelichting

Budgettair neutrale financiële mutaties

Noordervisie 2040.
Van het AgentschapNL ontvangen we in 2013, boven op de al toegezegde bijdrage van € 60.000,-- een extra bijdrage van maximaal € 10.000,-- voor uitvoering van werkzaamheden voor het project "Noordervisie 2040".

Woningmarktoffensief.
Voor de uitvoering van het Drents Woningmarktoffensief is € 163.550,-- beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn ingezet voor promotie, communicatie en gratis energiepakketten als ondersteuning van de Startersmanifestatie Drenthe 25 mei - 15 juni. De manifestatie is succesvol verlopen en er zijn zo'n 150 woningen verkocht. Op basis van de aanmeldingen voor het energiepakket is duidelijk dat het budget niet toereikend is. Het resterend benodigd bedrag wordt binnen het programma Vitaal Drenthe gevonden.

Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem

Afwijkingen beleidsopgave

Duurzame Drentse energiehuishouding.
Uit de vorig jaar opgestelde ramingen blijkt dat 20% reductie van de CO2 emissie ten opzichte van 1990 in 2020 niet wordt bereikt. Realisatie is voornamelijk afhankelijk van derden. Daarom is dit jaar een voorstel voor de energiestrategie voor Drenthe opgesteld om met partners maatregelen af te spreken.

Financiële toelichting

Financiële mutaties met invloed op het resultaat

6.2.a Ontgrondingen
Eind 2012 is een betaling ontvangen voor het winnen van zand. De ontvangst is verwerkt in het rekeningresultaat van 2012. Inmiddels is gebleken dat de betaling onterecht is geweest. We hebben het bedrag in 2013 terugbetaald. Daarvoor vragen we een krediet beschikbaar te stellen van € 47.250,--.

6.5.a Bebording zwemplassen
Het budget dat we hebben geraamd voor de bebording bij zwemplassen hebben we dit jaar niet volledig nodig. Het budget kan daarom eenmalig met € 50.000,-- worden verlaagd.

Financiële mutaties verrekend met reserves

6.1.a Grondwaterbeheer.
Vanwege het niet (volledig) realiseren de doelstelling (verminderen van de grondwateronttrekking) door de begunstigde vervalt een verplichting ad € 125.000,--. Omdat dit bedrag ten laste van de Reserve Grondwaterheffing zou worden gebracht stellen we nu voor het terug te storten in deze Reserve

Voorstellen tot overheveling

6.5.b Externe veiligheid.
T/m 2014 ontvangt de provincie een decentralisatie-uitkering voor externe veiligheid. Het is geld dat mede bestemd is voor gemeenten en Veiligheidsregio. In 2013 verwachten we een bedrag van € 60.000,-- niet te besteden. Dat komt o.a. door het feit dat de afgelopen periode zowel door gemeenten als provincie veel tijd is gestoken in het proces tot vorming van de RUD. In de Stuurgroep Externe Veiligheid hebben we in 2011 aangegeven dat niet besteedde middelen in enig jaar zullen worden overgeheveld naar het volgende jaar. We stellen daarom voor om € 60.000,-- over te hevelen naar 2014. We verwachten dat in 2014 de middelen in 2014 volledig zullen worden besteed.

6.6.a Bodemsanering
Voor de uitvoering van onze bodemsaneringstaak en de afspraken uit het Convenant bodem voor de periode 2010 tot en met 2014 is een meerjaren uitvoeringsprogramma opgesteld. Het programma is begin 2010 door ons college vastgesteld. De lasten van de uitvoering van het programma worden begroot op € 13,2 miljoen.

Sinds 1 januari 2010 stelt het ministerie van I&M voor de uitvoering van bodemsanering een decentralisatie uitkering bodem (DUB) beschikbaar, een gelabelde uitkering in het provinciefonds van € 6,38 miljoen en een specifieke uitkering van € 3,1 miljoen. Daarnaast ontvangen we een decentralisatie uitkering ISV-bodem van € 4,29 miljoen. Beide budgetten gelden voor de periode 2010

tot en met 2014. De ambities uit het convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties zijn gekoppeld aan beide budgetten.

De kosten van het vastgestelde meerjaarprogramma overschrijden de beschikbare budgetten. De planning van de uitvoering van het programma loopt niet altijd in de pas met de beschikbaarstelling van de budgetten. Voor de uitvoering van de afspraken zijn de beschikbaar gestelde budgetten broodnodig. Onderstaand wordt daar meer specifiek op ingegaan.

In 2013 hebben we te maken met vertraging in de uitvoering van enkele grotere projecten door vertraging in de besluitvorming bij partners en een rechtsgang bij een aanbesteding. Dat leidt tot een niet besteed budget. De uitvoering start later dan gepland. Voorstel is om een bedrag groot € 103.132,-- over te hevelen van 2013 naar 2014.

ISV3 bodem projecten worden geïnitieerd door gemeenten. Met de realisatie van onze planning zijn we voor deze projecten mede afhankelijk van de besluitvorming bij gemeenten.
In 2013 hebben we te maken met vertraging in de overgang van de onderzoeksfase naar de saneringsuitvoering. Kenmerk bij ISV bodemprojecten is dat we proberen om werk met werk te maken en de bodemsanering samen te laten gaan met herontwikkeling. Mede als gevolg van de crisis verloopt dit proces moeizamer. De taak als onderdeel van de bovenstaande afspraken zal echter moeten worden uitgevoerd. De uitvoering start later dan gepland.
Als gevolg verschuiven de lasten ISV3 bodem van 2013 naar 2014 voor een bedrag van € 572.491,--.

Programma 7. Groen Drenthe: Natuur, Landschap en Landbouw

Afwijkingen beleidsopgave

Er zijn geen beleidsinhoudelijke afwijkingen.

Financiële toelichting

Financiële mutaties verrekend met reserves

7.2.a Vitaal Platteland.

Wij stellen voor € 25.275 te onttrekken aan de reserve Vitaal platteland voor het project Breedband.

7.3.a Afwikkeling ILG verplichtingen

In de afgelopen maanden is gewerkt aan een verkoopstrategie voor (ruil)grond. De verkoop opbrengsten vormen de financiering voor de afwikkeling van de oude verplichtingen en de nieuwe ontwikkelopgave. In 2013 is een aanvang gemaakt met verkopen in dit kader. Voor 2013 was een inkomst begroot van 4,5 miljoen. We hopen dit jaar per saldo voor 3 miljoen te verkopen. Dat laatste is echter wel afhankelijk van de markt. We willen geen percelen 'dumpen'. Daar tegenover staat dat de laatste biedprocessen in het kader van de grondverwerving (voor ca. 3,3 miljoen) die zijn gestart in 2010, waarschijnlijk toch nog niet in 2013 zullen worden afgerond. De afwikkeling van dit proces (onderdeel van de post uitfinanciering) schuift door naar 2014. Samen met de DLG heeft voorts een actualisatie van de verwachte uitgaven 2013 voor lopende inrichtingsprojecten plaatsgevonden. Op grond daarvan verlagen we de prognose voor deze uitgaven in 2013 met 5,8 miljoen. In 2013 verwachten wij nog een restant saldo van 500.000,-- op synergieprojecten. Het saldo van alle vorengenoemde mutaties bedraagt 8,1 miljoen en wordt voorlopig gereserveerd in de ILG reserve voor latere realisatie.

Budgettair neutrale financiële mutaties

Leges Natuurbeschermingswet.

De leges opbrengst als gevolg van de vergunningverlening op basis van de Natuurbeschermingswet vallen naar verwachting ca € 125.000,-- hoger uit. Dat komt enerzijds door een hoger aantal vergunningsaanvragen op basis van het Groenmanifest en anderzijds door het invoeren van een legestarief. We stellen voor om de extra opbrengst toe te voegen aan het budget waaruit we de kosten voor het uitvoeren van de werkzaamheden van de vergunningverlening betalen.

Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie

Afwijkingen beleidsopgave

Versnellen energietransitie naar duurzame energie

De marktomstandigheden waarin het programma zijn doelstellingen moet realiseren zijn het afgelopen jaar verslechterd. Aanwas van nieuwe projecten kost duidelijk meer inzet en in de reeds lopende projecten moet meer energie gestoken worden om de uiteindelijke realisatie alsnog te bewerkstelligen. Om het tempo van realisatie te doen toenemen heeft het programma haar reglement Drentse Green Deals verbreed en de ondergrenzen verlaagd. Daarnaast wordt gewerkt aan het in de voorjaarsnota aangekondigde Rode Loper Beleid. Op basis van deze genomen maatregelen wordt verwacht dat het tempo van realisatie gedurende de resterende programmaperiode zal toenemen.

Financiële afwijkingen

Financiële mutaties verrekend met reserves

8.1.a Bijdrage Klimaat & Energie aan RSP Atalanta

Uw staten hebben ingestemd met een bijdrage van € 11,25 miljoen vanuit het programma K&E aan het RSP-programma Atalanta voor de periode 2010-2020. Voorgesteld wordt de gereserveerde bijdrage voor RSP van € 1 miljoen naar voren te halen en in 2013 over te hevelen naar de RSP-reserve. Dit conform uw besluit het programmabudget K&E op een programmatische wijze binnen de looptijd van het programma in te zetten. Op deze manier wordt de Begroting 2013 in overeenstemming gebracht met het ritme van het programma.

Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt

Afwijkingen beleidsopgave

Kennisontwikkeling en goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt
De realisatie van de beoogde resultaten en de uitputting van de beschikbare middelen van de Versnellingsagenda gaan langzamer dan verwacht. Dit komt vooral door de terughoudendheid van werkgevers om te investeren. Daardoor komen ook de baangaranties langzamer los. Wij blijven inzetten op het behalen van de beoogde resultaten. Stakeholders zullen benaderd worden om na te gaan of en zo ja welke extra stappen nog gezet kunnen worden om voortgang in projecten van de versnellingsagenda te houden. Wij kunnen echter niet garanderen dat dit ook zal lukken gezien de omstandigheden die buiten onze invloedssfeer liggen.

Vrijetijdseconomie
We zijn in gesprek met externen om een aantal projecten tot ontwikkeling te brengen. Dit ziet er hoopgevend uit maar om de projecten daadwerkelijk te realiseren zijn we afhankelijk van het beschikbaar stellen van cofinanciering van derden.

Financiële toelichting

Financiële mutaties verrekend met reserves

9.1.a Bijdragen in projecten versterking economische structuur (VES)
In november/december wordt een concreet uitgewerkt voorstel inzake het Financieringsinstrumentarium Drenthe: een Fund-of Fund Drenthe (bedrag 17 miljoen) voorgelegd aan de staten. Dit bedrag wordt dan ook nog dit jaar uitgegeven.

Voorstellen tot overheveling

9.1.b Subsidieregeling Toerisme Natuurlijk! Drenthe (STINAT).
Er is € 1,5 miljoen voorschot bij het SNN voor het project STINAT in juli aangevraagd die nog niet begroot was Dit jaar wordt daarvan voor de uitvoering van de STINAT-regeling door het SNN € 540.000 (3^{e} kwartaal) uitbetaald. Wij stellen voor om het resterende bedrag dat voor 2014 bedoeld is, via de saldireserve in de Begroting 2014 op te nemen.

9.3.a Herstructureringbedrijventerreinen
Inmiddels zijn alle vier projecten aan de gemeenten beschikt iets eerder dan waar eerder rekening meegehouden was. De dekking van deze extra besteding van in totaal € 399.123,-- kan gevonden worden binnen het budget dat voor 2014 gereserveerd was. Wij stellen voor dit via de saldireserve te laten verlopen.

Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering

Afwijkingen beleidsopgave

Er zijn geen beleidsinhoudelijke afwijkingen.

Financiële toelichting

Financiële mutaties met invloed op het resultaat

10.1.a Korte rente

De korte rente valt € 257.000,-- hoger uit dan begroot. Veel grote geplande uitgaven vinden naar verwachting plaats in de laatste maanden van het jaar. Daardoor is het gemiddelde uitgezette saldo hoger dan gepland.

10.1.b Dividend

De dividend uitkering van Enexis over 2012 is € 610.115,-- hoger dan geraamd. Van Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV wordt over 2012 een hoger dividend ontvangen van € 1.694,-- en van Verkoop Vennootschap ontvangen wij een niet geraamde agio uitkering van € 136.863,-- Het betreft incidentele voordelen van in totaal € 748.672,--.

10.1.c Arbeidsvoorwaarden

We constateren dat door de verlaging van de fte's en de verschuiving van fte's in de vaste kern naar de variabele schil, er minder gebruik wordt gemaakt van het budget arbeidsvoorwaarden. De arbeidsvoorwaardencomponent van de ingezette externe fte's is onderdeel van het tarief dat we betalen. We stellen voor om het budget eenmalig te verlagen met € 150.000,--.

10.1.d IGM

Door het scherper inkopen van arbo-diensten en een dalend aantal fte's verwachten we dit jaar een voordeel van € 80.000,-- op de middelen voor integraal gezondheidsmanagement (IGM).

10.1.e Detachering

We ontvangen € 55.000,-- als gevolg van een detachering. Deze bijdrage is niet geraamd en wordt als nog begroot.

10.2.a.*Zoekmachine huisnet en ProGideon (budgettair neutraal muv. meerjarig)*

Vanwege de onderbesteding op het sterk gereduceerde interprovinciale programma ProGideon kan het daarvoor bestemde budget structureel verlaagd worden vanaf 2014 met een bedrag van € 70.000,--. In 2013 kunnen we dit bedrag aanwenden t.b.v. Zoekmachine Huisnet (GSA) waar in 2013 nog geen specifiek budget voor is. Vanaf 2016 is in de MIP een structurele 2-jaarlijkse krediet opgenomen t.b.v. de Zoekmachine Huisnet. Structureel geeft dit vanaf 2014 een voordeel van € 70.000,--.

10.2.b Onderzoekskosten

De evaluatie/enquête van de werkomgeving is niet door derden uitgevoerd. Het budget dat hiervoor beschikbaar was valt daarom vrij. Voordeel € 35.000,--.

10.2.c Huize Tetrode

Huize Tetrode is (nog) niet verhuurd. Wij schatten in dat voor heel 2013 daardoor geen huurinkomsten zijn te verwachten. Dit geeft een incidenteel nadeel van € 50.000,--.

10.2.d Restauratieve voorziening
Van de (betaalde) restauratieve voorzieningen wordt intensiever gebruikgemaakt dan was voorzien, hierdoor is de verwachting dat de inkomsten € 50.000,-- voordeliger zullen uitvallen.

10.2.e Schoonmaakkosten
Door verscherpte contractafspraken met de leverancier zal dit jaar zo'n € 50.000,-- eenmalig minder worden besteed aan schoonmaak. Voordeel incidenteel € 50.000,--.

10.2.f Documenten
Bij het doorbelasten van drukwerk en grafische diensten verwachten wij € 155.000,-- meer inkomsten. Deze meevaller komt tot stand door het hanteren van marktconforme tarieven.

10.4.a Inflatiecorrectie (IBOI) van de RSP reserve
Het Ministerie, Directie begrotingszaken, heeft middels een brief van 1 maart 2013 aangegeven dat de prijsbijstelling 2013 (Index bruto overheidsinvesteringen (IBOI) niet uitgekeerd wordt. Dat houdt vervolgens ook in dat wij geen IBOI hoeven door te rekenen. Daarom stellen wij voor om in 2013 geen IBOI toe te rekenen aan de RSP reserve. Het percentage was eerder op 1,8948% geraamd, dat passen we nu aan op 0% voor 2013 en in de meerjarenbegroting stellen wij dat voorzichtigheidshalve voor de komende jaren vast op 1%. Voor 2013 houdt dat een voordeel in van € 2.065.370,--.

Financiële mutaties verrekend met reserves

10.1.a Verschuiving jaartranche Rijksbijdragen RSP
Jaarlijks wordt via het provinciefonds op basis van een opgave van de regio, een rijksbijdrage uitgekeerd voor RSP projecten. Via het Provinciefonds ontvangt Drenthe de rijksbijdrage voor het Ruimtelijk Economisch Programma (REP). De begrote bijdrage voor 2013 ad. € 2.591.139,- wordt, zoals in noordelijk verband afgesproken, doorgeschoven naar 2014.

Bijlage 1 Treasury rapportage t/m augustus 2013

Beleid
Het wetsvoorstel schatkistbankieren is in voorbereiding waardoor onze overtollige liquide middelen per 31 december 2013 in de schatkist geplaatst gaan worden. De nog niet vastgestelde wet heeft geen gevolgen voor middelen die vóór 4 juni zijn uitgezet (€ 54,3 miljoen) met een looptijd die eindigt na de datum van inwerkingtreding van deze wet. Na vrijval worden deze middelen bij het Ministerie van Financiën in de schatkist geplaatst. Momenteel wordt voor de kasstromen slechts gebruik gemaakt van spaarrekeningen en een aantal kortlopende deposito's bij Nederlandse banken. Afhankelijk van de ontwikkeling van de rentevisie wordt in het najaar een streefportefeuille voorbereid met verschillende looptijden van deposito's.

Marktontwikkelingen
De geldmarktrente wordt grotendeels bepaald door de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB richt zich volledig op het handhaven van prijsstabiliteit. Begin mei is de refi-rente met 25 basispunten verlaagd naar 0,5%. De 3-maands Euribor staat sinds een paar maanden rond de 0,2%. Analisten verwachten dat de geldmarktrente de komende maanden laag blijft maar uiteindelijk medio 2016 naar 1% zal stijgen. Anders dan bij de geldmarkt is de kapitaalmarkt veel meer afhankelijk van de markt van vraag en aanbod. De kapitaalmarktrente (benchmark: 10-jarige Nederlandse staatsobligaties) staat op circa 2%. Herstel van de kapitaalmarktrente is sterk afhankelijk van macro-economische ontwikkelingen. Uit diverse rentevisies blijkt dat de kans op een rentestijging groter is dan een nieuwe periode van dalingen.

Begrote rente
In de primaire begroting is rekening gehouden met een gemiddeld uit te zetten saldo van € 214 miljoen in 2013. Bij de jaarafsluiting bleek het banksaldo zo'n € 70 miljoen hoger dan verwacht. Dit is voor een groot deel (€ 31,5 miljoen) te verklaren door het achterblijven van de totale lasten ten opzichte van de begroting (€ 21,9 miljoen) en door het hoger uitvallen van de inkomsten ten opzichte van de begroting (€ 9,6 miljoen), zie voor toelichting saldi rubriek II.2 in de programmarekening 2012. De komende tijd staan grote uitgaven gepland.

Rente uitzettingen met looptijd tot 1 jaar
In de primaire begroting is rekening gehouden met € 1,6 miljoen aan rentebaten. Dit is gebaseerd op een gemiddeld saldo van uitgezette gelden met een looptijd tot 1 jaar van € 160 miljoen tegen 1%. Omdat veel grote uitgaven in de tweede helft van 2013 gaan plaatsvinden is het gemiddelde kort uitgezette saldo fors (€ 37 miljoen) hoger dan verwacht. Ook hebben we te maken met rentederving door de invoering van Schatkistbankieren. We gaan ervan uit dat dit per 1 december 2013 zal worden ingevoerd wat inhoudt dat we rond € 120.000 aan korte rente zullen mislopen. Vorenstaande maakt dat we de korte rente met € 257000,-- voor 2013 positief willen bijstellen.

Rente uitgezette gelden met een looptijd langer dan 1 jaar
In de primaire begroting is rekening gehouden met € 1,9 miljoen aan rentebaten. Dit is gebaseerd op een gemiddeld saldo aan uitgezette gelden met een looptijd langer dan 1 jaar van € 54,3 miljoen tegen 3,5%. De lange rente prognose blijft daarmee op circa € 1,9 miljoen.

Meerjarige liquiditeitsprognose
De meerjaren liquiditeitsprognose geeft het volgende beeld:

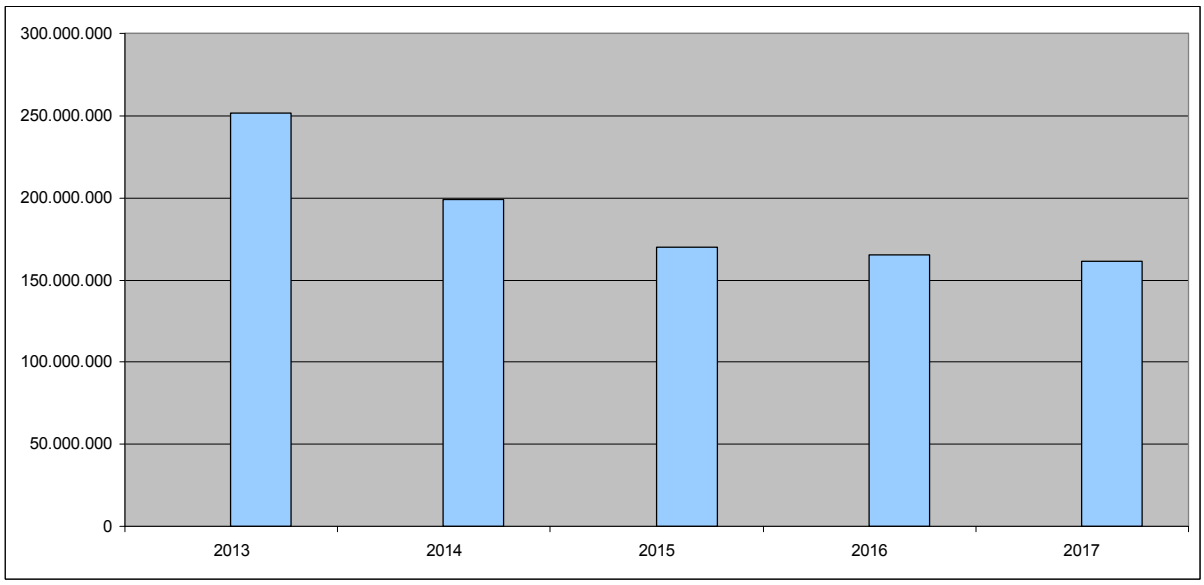

Uitgezette gelden per 31 juli 2013

Huidige samenstelling portefeuille

Producten	Looptijd					
	tot 1 jaar	tot 3 jaar	tot 5 jaar	tot 7 jaar	tot 10 jaar	totaal
Deposito's/spaarrekeningen	205					205
Staatsobligaties						0
Bancaire obligaties		15	12	7	20	54
Obligatiefondsen						0
Garantieproducten						0
otaal	**205**	**15**	**12**	**7**	**20**	**259**

Huidige verdeling portefeuille

Tegenpartij	Bedrag	Aandeel	Fitch	S&P	Moody's
ABN AMRO	€ 101.320.382	39,16%	A+	A	A2
ING Bank	€ 80.500.000	31,11%	A+	A+	A2
Rabobank	€ 51.900.000	20,06%	AA	AA-	Aa2
BNP paribas	€ 15.000.000	5,80%	A+	A+	A2
NWB	€ 10.000.000	3,87%		AAA	Aaa
Totaal uitgezet	**€ 258.720.382**				

Bijlage 2

Programma	Programma 1. Samenwerkend Drenthe: Bestuur			
	2013	**2014**	**2015**	**2016**
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	5.264.872	3.437.119	3.287.119	3.287.119
Baten voor wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo voor wijziging	5.245.232	3.417.479	3.267.479	3.267.479
Lasten wijziging per product				
Product 1.1. Drenthe goed bestuurd	-30.000			
Product 1.2. Zichtbaar Drenthe	-50.000			
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	5.184.872	3.437.119	3.287.119	3.287.119
Baten na wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo na wijziging	5.165.232	3.417.479	3.267.479	3.267.479
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	5.184.872	3.437.119	3.287.119	3.287.119
Baten na wijziging	19.640	19.640	19.640	19.640
Saldo na wijziging	5.165.232	3.417.479	3.267.479	3.267.479

De meerjarige doorwerking is verwerkt in de primitieve begroting 2014.

Programma

Programma 2. Vitaal Drenthe: Mobiliteit

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	64.591.257	61.388.949	59.715.686	59.779.273
Baten voor wijziging	34.545.007	32.326.201	31.911.801	31.911.801
Saldo voor wijziging	30.046.250	29.062.748	27.803.885	27.867.472
Lasten wijziging per product				
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)	-5.300.000			
Product 2.3. Wegen	434.494			
Product 2.4. Vaarwegen	1.328.333			
Baten wijziging per product				
Product 2.1. Bereikbaarheid (incl openbaar vervoer)				
Product 2.3. Wegen	213.340			
Product 2.4. Vaarwegen	4.133.197			
Lasten na wijziging	61.054.084	61.388.949	59.715.686	59.779.273
Baten na wijziging	38.891.544	32.326.201	31.911.801	31.911.801
Saldo na wijziging	22.162.540	29.062.748	27.803.885	27.867.472
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	61.054.084	61.388.949	59.715.686	59.779.273
Baten na wijziging	38.891.544	32.326.201	31.911.801	31.911.801
Saldo na wijziging	22.162.540	29.062.748	27.803.885	27.867.472

Programma

Programma 3. Vitaal Drenthe: RSP

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	28.814.434	33.735.056	27.762.033	20.299.971
Baten voor wijziging	8.821.000	8.741.000	9.893.000	8.955.000
Saldo voor wijziging	19.993.434	24.994.056	17.869.033	11.344.971
Lasten wijziging per product				
Product 3.1. Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)	-6.058.000			
Product 3.2. RSP/REP	-3.200.000			
Baten wijziging per product				
Product 3.1. Integrale gebiedsontwikkeling (Assen, Coevorden, Emmen)	-8.821.000			
Lasten na wijziging	19.556.434	33.735.056	27.762.033	20.299.971
Baten na wijziging		8.741.000	9.893.000	8.955.000
Saldo na wijziging	19.556.434	24.994.056	17.869.033	11.344.971
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	19.556.434	33.735.056	27.762.033	20.299.971
Baten na wijziging		8.741.000	9.893.000	8.955.000
Saldo na wijziging	19.556.434	24.994.056	17.869.033	11.344.971

Programma	Programma 4. Vitaal Drenthe: Welzijn, jeugdzorg, onderwijs en sport en cultuur

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	68.534.328	57.951.588	18.976.775	18.937.133
Baten voor wijziging	40.882.307	40.351.233	1.268.010	1.276.708
Saldo voor wijziging	27.652.021	17.600.355	17.708.765	17.660.425
Lasten wijziging per product				
Product 4.1. Sociaal domein	20.876			
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	877.750			
Product 4.4. Kunsten	-200.000			
Product 4.5. Erfgoed	-18.000			
Baten wijziging per product				
Product 4.2. Jeugd en onderwijs	962.750			
Lasten na wijziging	69.214.954	57.951.588	18.976.775	18.937.133
Baten na wijziging	41.845.057	40.351.233	1.268.010	1.276.708
Saldo na wijziging	27.369.897	17.600.355	17.708.765	17.660.425
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	69.214.954	57.951.588	18.976.775	18.937.133
Baten na wijziging	41.845.057	40.351.233	1.268.010	1.276.708
Saldo na wijziging	27.369.897	17.600.355	17.708.765	17.660.425

Programma

Programma 5. Vitaal Drenthe: Ruimtelijke ontwikkeling

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	3.619.638	2.406.432	2.822.184	1.822.184
Baten voor wijziging	223.550			
Saldo voor wijziging	3.396.088	2.406.432	2.822.184	1.822.184
Lasten wijziging per product				
Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)	10.000			
Baten wijziging per product				
Product 5.1. Algemeen ruimtelijke ordening (incl Regiovisie Groningen-Assen)	10.000			
Lasten na wijziging	3.629.638	2.406.432	2.822.184	1.822.184
Baten na wijziging	233.550			
Saldo na wijziging	3.396.088	2.406.432	2.822.184	1.822.184
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	3.629.638	2.406.432	2.822.184	1.822.184
Baten na wijziging	233.550			
Saldo na wijziging	3.396.088	2.406.432	2.822.184	1.822.184

Programma	Programma 6. Groen Drenthe: Water, Milieu en Bodem

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	11.402.394	8.264.662	3.179.881	3.101.153
Baten voor wijziging	5.852.491	3.002.819	1.186.345	1.186.345
Saldo voor wijziging	5.549.903	5.261.843	1.993.536	1.914.808
Lasten wijziging per product				
Product 6.1. Grondwater en waterhuishouding (incl. waterschappen en peilbeheer)	-125.000			
Product 6.2. Ontgrondingen	47.250			
Product 6.5. Vergunningverlening en handhaving/RUD	-110.000			
Product 6.6. Bodemsanering	-4.992.769			
Baten wijziging per product				
Product 6.6. Bodemsanering	-4.317.146			
Lasten na wijziging	6.221.875	8.264.662	3.179.881	3.101.153
Baten na wijziging	1.535.345	3.002.819	1.186.345	1.186.345
Saldo na wijziging	4.686.530	5.261.843	1.993.536	1.914.808
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	6.221.875	8.264.662	3.179.881	3.101.153
Baten na wijziging	1.535.345	3.002.819	1.186.345	1.186.345
Saldo na wijziging	4.686.530	5.261.843	1.993.536	1.914.808

Programma

Programma 7. Groen Drenthe: pMJP, Natuur en landschap en Landbouw

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	63.557.143	37.341.046	30.855.716	21.986.155
Baten voor wijziging	4.553.000	17.879.333	17.879.333	17.879.334
Saldo voor wijziging	59.004.143	19.461.713	12.976.383	4.106.821
Lasten wijziging per product				
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	-375.000			
Product 7.2. Plattelandsontwikkeling	25.275			
Product 7.3. Afwikkeling lopende verplichtingen ILG	-9.100.000			
Baten wijziging per product				
Product 7.1. Natuur en landschap en diverse deelprojecten pMJP	125.000			
Product 7.3. Afwikkeling lopende verplichtingen ILG	-1.500.000			
Lasten na wijziging	54.107.418	37.341.046	30.855.716	21.986.155
Baten na wijziging	3.178.000	17.879.333	17.879.333	17.879.334
Saldo na wijziging	50.929.418	19.461.713	12.976.383	4.106.821
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	54.107.418	37.341.046	30.855.716	21.986.155
Baten na wijziging	3.178.000	17.879.333	17.879.333	17.879.334
Saldo na wijziging	50.929.418	19.461.713	12.976.383	4.106.821

Programma

Programma 8. Groen Drenthe: Klimaat en Energie

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	23.245.430	2.700.000	2.450.000	2.450.000
Baten voor wijziging	4.050.000			
Saldo voor wijziging	19.195.430	2.700.000	2.450.000	2.450.000
Lasten wijziging per product				
Product 8.1. Klimaat en Energie	-1.000.000			
Baten wijziging per product				
Lasten na wijziging	22.245.430	2.700.000	2.450.000	2.450.000
Baten na wijziging	4.050.000			
Saldo na wijziging	18.195.430	2.700.000	2.450.000	2.450.000
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	22.245.430	2.700.000	2.450.000	2.450.000
Baten na wijziging	4.050.000			
Saldo na wijziging	18.195.430	2.700.000	2.450.000	2.450.000

Programma

Programma 9. Innovatief Drenthe: Economische zaken en arbeidsmarkt

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	24.754.366	11.121.370	10.868.622	10.828.622
Baten voor wijziging	3.727.200	67.200	32.200	32.200
Saldo voor wijziging	21.027.166	11.054.170	10.836.422	10.796.422
Lasten wijziging per product				
Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht	540.000			
Product 9.3. Verbeteren vestigingsklimaat	399.123			
Baten wijziging per product				
Product 9.1. Versterken regionale innovatiekracht	1.500.000			
Lasten na wijziging	25.693.489	11.121.370	10.868.622	10.828.622
Baten na wijziging	5.227.200	67.200	32.200	32.200
Saldo na wijziging	20.466.289	11.054.170	10.836.422	10.796.422
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	25.693.489	11.121.370	10.868.622	10.828.622
Baten na wijziging	5.227.200	67.200	32.200	32.200
Saldo na wijziging	20.466.289	11.054.170	10.836.422	10.796.422

Programma	Programma 10. Middelen en bedrijfsvoering

	2013	2014	2015	2016
Financieel overzicht producten				
Lasten voor wijziging	104.541.739	57.278.394	53.104.551	53.488.846
Baten voor wijziging	295.651.406	173.237.190	150.832.238	134.719.428
Saldo voor wijziging	-191.109.667	-115.958.796	-97.727.687	-81.230.582
Lasten wijziging per product				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Product 10.2. Personeel en organisatie	-285.000			
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	-85.000			
Product 10.4. Reserve mutaties	-169.747			
Baten wijziging per product				
Product 10.1. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-1.585.467			
Product 10.3. ICT en facilitaire zaken	150.000			
Product 10.4. Reserve mutaties	-18.286.089			
Lasten na wijziging	104.001.992	57.278.394	53.104.551	53.488.846
Baten na wijziging	275.929.850	173.237.190	150.832.238	134.719.428
Saldo na wijziging	-171.927.858	-115.958.796	-97.727.687	-81.230.582
Totalen programma na wijziging				
Lasten na wijziging	104.001.992	57.278.394	53.104.551	53.488.846
Baten na wijziging	275.929.850	173.237.190	150.832.238	134.719.428
Saldo na wijziging	-171.927.858	-115.958.796	-97.727.687	-81.230.582